

concert
info

Jussens spelen Stravinsky

woensdag 21 april 2021
Grote Zaal 19.30 uur

de Doelen

programma

wo 21 april | 19.30 | Grote Zaal

Jussens spelen Stravinsky

Igor Stravinsky (1882 – 1971)

Concert voor twee piano's

Con moto

Notturmo: Adagietto (Nocturne)

Quattro variazioni

Variazione I

Variazione II

Variazione III

Variazione IV

Preludio e fuga

Le Sacre du Printemps, pianoversie voor vier handen

Deel I:

L'Adoration de la Terre

Introduction

Les Augures printaniers

Jeu du rapt

Rondes printanières

Jeux des cités rivales

Cortège du sage: Le Sage

Danse de la terre

Deel II:

Le Sacrifice

Introduction

Cercles mystérieux des adolescentes

Glorification de l'élue

Évocation des ancêtres

Action rituelle des ancêtres

Danse sacrée (L'Élue)

uitvoerenden

Lucas Jussen **piano**

Arthur Jussen **piano**

Concert zonder pauze, einde concert circa 20.30 uur

toelichting

Wat zijn we blij Lucas en Arthur Jussen weer in huis te hebben voor deze landelijke pilot mét publiek. In maart 2020 was de teleurstelling bij iedereen enorm groot toen het Beethovenfestival werd afgelast. De pianobroers stonden klaar om alle pianoconcerten van Beethoven samen met Camerata Salzburg uit te voeren, maar het programma ging last-minute niet door vanwege de eerste lockdown. Inmiddels een jaar verder, vlak na de publicatie van hun goednieuwe 'The Russian Album', geven Lucas en Arthur dit unieke concert. Op het programma staan twee prachtwerken van de Russische Igor Stravinsky, die deze maand 50 jaar geleden overleed.

Welkom terug in de Doelen, heel veel luisterplezier en laat dit concert een volgende stap zijn op de weg naar volle zalen!

The Russian Album

Vorige maand kwam alweer het zevende album van Lucas en Arthur Jussen bij Deutsche Grammophon uit. Voor *The Russian Album* maakten de broers een selectie van werken voor twee piano's van de Russische meesters Dmitri Sjostakovitsj, Sergei Rachmaninov, Igor Stravinsky en Anton Arensky. Al enige tijd stond op de wensenlijst om een album met Russische componisten te maken, maar Lucas en Arthur voelden zich nu pas klaar om dit werk op te nemen. In een interview ter promotie van het album geven ze aan dat een bepaalde 'volwassenheid' nodig is om het technisch ingewikkelde repertoire muzikaal en fysiek aan te kunnen. In dit coronajaar waren de broers er klaar voor om de rijke en volle klank te produceren die ze zochten en in hun interpretatie de essentie van de Russische muziek met haar specifieke klank, kleur en energie te vatten.

Concert voor twee piano's *Notenbrij*

Het eerste werk op het programma vanavond, het *Concert voor twee piano's* van Igor Stravinsky, staat ook op *The Russian Album*. Lucas en Arthur omschrijven deze compositie als een bijzonderheid. Ritme en structuur is altijd heel belangrijk in de muziek van Stravinsky. Kijkend naar een partituur van de componist is het notenbeeld helder; in één oogopslag is duidelijk dat hier structuur in zit. Maar het *Concert voor twee piano's* is zo chaotisch. 'Het lijkt wel Brahms', aldus Arthur. Een componist waardoor Stravinsky zich voor dit werk overigens liet inspireren. Lucas noemt het notenbeeld een 'zwarte brij'. 'Toen ik het stuk voor het eerst oefende voelde het ook zo, als een zwarte brij noten. Maar het stuk heeft ook dat gevoel van chaos nodig in de uitvoering.' Volgens de broers is de kunst in de uitvoering om door die

chaos heen te kijken, de chaos er te laten zijn, maar er ook een mooi geheel van te maken.

Neoklassiek

Het is eigenlijk opvallend dat Stravinsky niet veel meer composities voor piano heeft geschreven, omdat hij zelf als uitvoerend pianist regelmatig met zijn eigen werk op vele wereldpodia stond. Het *Concert voor twee piano's* componeerde hij tussen 1932 en 1935 speciaal voor een

tournee begin 1936 door Europa en Zuid-Amerika met zijn pianospelende zoon Soulima. Tussen 1920 en 1939 verbleef Stravinsky in Frankrijk, maar zijn werk werd steeds meer in trek bij het Amerikaanse publiek. Tussen de wereldoorlogen maakte Stravinsky een neoklassieke periode door, waarin hij muzikaal teruggreep naar de barok en klassieke componisten. Echter, zijn stijl is allesbehalve behoudend in deze tijd. Zijn typische

voorkeur voor ritmiek en bijzondere harmonieën komen duidelijk naar voren. Vanaf de jaren '30 werden zijn composities nog creatiever en uitdagender, beginnend met het *Concert voor twee piano's*. Met dit werk gaat Stravinsky de uitdaging aan om zonder verhaal of theatrale setting, een abstract maar bevlogen instrumentaal werk te componeren. De solistische kwaliteiten van de piano als instrument wilde hij in deze compositie benutten. Inspiratie vond hij in variaties van Brahms en de fuga's van Beethoven. In de derde variatie verwijst Stravinsky duidelijk naar het zeer bekende werk *De vlucht van de hommel* van zijn leraar Nikolaj Rimski-Korsakov.

Le Sacre du Printemps

'De Lentewijding' met 'Beelden van het heidense Rusland in twee delen' verwierf een mythische status vanwege de rel tijdens de première op 29 mei 1913 in het Théâtre des Champs-Élysées te Parijs. Zowel de muziek van Stravinsky voor Sergej Djagilevs Ballets Russes als de choreografie van Vaslav Nijinsky waren onconventioneel voor die tijd. In tegenstelling tot wat het publiek tot dan toe gewend was, wordt zowel de muziek als de dans in eerste instantie gedragen door de strakke complexe ritmiek en niet door melodielijnen. Inmiddels wordt *Le Sacre du Printemps* gezien als één van de revolutionairste werken van

de twintigste eeuw, dankzij de geslaagde experimenten die Stravinsky aangaat in deze compositie op het gebied van ritmiek en tonaliteit.

Versie voor vier handen

Wat minder mensen weten, is dat voorafgaand aan al dit tumult rondom de orkestrale balletversie, een pianoversie voor vier handen werd geschreven door Stravinsky. Stravinsky begon met het componeren van *Le Sacre* in 1911. Begin 1912 was het eerste deel van het orkestrale werk af en stonden schetsen voor het tweede deel op papier. Hoogstwaarschijnlijk maakte hij in deze periode al een piano-uitreksel om het werk te laten horen aan Djagilev en dirigent Pierre Monteux. Deze versie is helaas niet overgeleverd, maar van kort daarna stamt het piano-arrangement voor vier handen dat Lucas en Arthur vanavond uitvoeren. Net als het *Concert voor twee piano's* voerde Stravinsky ook dit werk in eerste instantie zelf uit, dit keer samen met componist Claude Debussy in juni 1912. De vierhandige pianoversie werd tevens de eerste versie van *Le Sacre* die werd gepubliceerd. De orkestrale versie volgde pas na de Eerste Wereldoorlog in 1921. Tegen die tijd werd al duidelijk dat *Le Sacre du Printemps* uitgroeide tot een iconische compositie in de twintigste eeuw, die tot op de dag van vandaag in vele vormen wordt uitgevoerd.

biografie

Lucas en Arthur Jussen

'You realise that this is not usual. This is not just two good pianists playing together. They sense each other's most small, individual little bit of interpretation.'
Sir Neville Marriner

Lucas en Arthur Jussen hebben opgetreden met nagenoeg alle Nederlandse en vele internationale orkesten. Hun eerste pianolessen kregen de broers in hun geboorteplaats Hilversum van Leny Bettman. In 2005 studeerden Lucas en Arthur op uitnodiging van Maria João Pires bijna een jaar lang in Portugal en Brazilië. In de jaren daarna hadden ze zowel les bij Jan Wijn en Ton Hartsuiker, waarbij ze zich bij de laatste verdiepten in de moderne pianomuziek. Lucas vervolgde zijn studie bij

Menahem Pressler in de VS en bij Dmitri Bashkirov in Madrid, Arthur vervolgde zijn studie aan het Amsterdams Conservatorium bij Jan Wijn.

In 2010 tekenden Lucas en Arthur een platencontract bij Deutsche Grammophon. Hun debuut-cd met werken van Beethoven verwierf de platina status en ze sleepten er bovendien de Edison Klassiek Publieksprijs mee in de wacht. In maart 2021 verscheen 'The Russian Album', alweer het zevende album van Lucas en Arthur bij Deutsche Grammophon. Op de plaat staat een selectie van werken voor twee piano's van Russische componisten, waaronder het vanavond uitgevoerde *Concert voor twee piano's* van Igor Stravinsky.
www.arthurandlucasjussen.com

Meer kijken en luisteren?

Beluister The Russian Album op Spotify:
<https://open.spotify.com/album/1kPeYSOTV6zmCOrHxYY-DZB>

Bekijk het interview met Lucas en Arthur Jussen over
Concert voor twee piano's voor Deutsche Grammophone:
<https://youtu.be/V2AYIvFqUjo>

© Sanja Marusic

breeduit

Vernieuwende online concerten met een typische Doelen twist! Klassiek, jazz en pop; van fado tot hiphop - zoveel mogelijk muziekgenres komen aan bod. De streams zijn gratis te bekijken via de Doelen Online. Bepaal bij het reserveren zelf hoeveel je wilt doneren.

bekijk de
volledige agenda:
[dedoelen.nl/
online](https://dedoelen.nl/online)

seizoen 2021/2022 komt eraan!

Vanaf 1 juni gaan de eerste concerten in de verkoop.

blijf op de hoogte

Wees als eerste op de hoogte van ons nieuwe (online) concertaanbod.

Schrijf in voor de nieuwsbrief:

www.dedoelen.nl/inschrijven-nieuwsbrief

stay in touch!

see you @dedoelen &

share your pictures #dedoelen

tickets & info:

www.dedoelen.nl

+31 10 2171717

Schouwburgplein 50, Rotterdam